

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/33/2018
Identifikačné číslo spisu: 5110221921
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5110221921.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Slovenská správcovská a reštrukturalizačná, k.s. so sídlom Horná 23, Banská Bystrica, IČO: 44 088 833, správca úpadcu PRESTAV Žilina s.r.o. so sídlom Bánovská 8024/10, Žilina, IČO: 31 643 868 proti žalovanému: W SUN s.r.o. so sídlom Opletalova 1/A, Bratislava, IČO: 31 418 970, zastúpenému JUDr. Ľubošom Noskovičom, advokátom so sídlom Líščie nivy č. 7, Bratislava o určenie neúčinnosti právneho úkonu úpadcu voči veriteľom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cbi/10/2010, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k.13CoKr/17/2014-140 z 21. októbra 2014, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením č. k. 10Cbi/10/2010-64 z 09. novembra 2012 určil, že právny úkon - Dohoda o započítaní pohľadávok č. ZAP0006 zo dňa 23.02.2009, uzatvorená medzi PRESTAV Žilina s.r.o., Bánovská cesta 8024/10, Žilina a žalovaným - je voči veriteľom úpadcu v konkurznom konaní vedenom pred Okresným súdom Žilina pod sp.zn. 2K/26/2009 neúčinný. Samostatným výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť do konkurznej podstaty úpadcu PRESTAV Žilina s.r.o. sumu 32.311,47 Eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Náhradu trov konania žalobcovi nepriznal. Okresný súd vyhodnotil predmetnú dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok ako zvýhodňujúci právny úkon, ktorým bol žalovaný zvýhodnený oproti ostatným veriteľom dlžníka, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky v konkurznom konaní, pričom zvýhodnenie žalovaného spočívalo v rozsahu uspokojenia jeho pohľadávok k pomeru uspokojenia pohľadávok veriteľov v konkurznom konaní. Na základe konštatovania zvýhodňujúceho právneho úkonu okresný súd v zmysle § 59 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“) súčasne zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu, v rozsahu ktorej došlo k započítaniu vzájomných pohľadávok zo dňa 23.02.2009.

2. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný v celom rozsahu odvolanie. Následne žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu v písomnom podaní zo dňa 15.07.2013 oznámil, že v zmysle § 207 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) vzal späť odvolanie v časti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť do konkurznej podstaty úpadcu sumu 32.311,47 Eur a žiadal sud, aby dovolacie konanie v uvedenej časti v zmysle § 207 ods. 3 O. s. p. zastavil a rozhodol o zvyšnej závislej časti v znení odvolaním napadnutého výroku tak, ako bolo uvedené v podanom odvolaní zo dňa 21.01.2013.

3. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením č. k. 13CoKR/17/2014-140 z 21. októbra 2014 v napadnutom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť do konkurznej podstaty úpadcu PRESTAV Žilina s.r.o. sumu 32.311,47 Eur konanie zastavil. Svojím druhým výrokom zrušil napadnutý rozsudok v časti, v ktorej súd prvej inštancie určil, že predmetný právny úkon bol neúčinný a súčasne aj vo výroku o trovách konania a vec vrátil súdu prvej inštancie v tejto časti na ďalšie konanie. Odvolací súd sa stotožnil s námietkou žalovaného o nedostatočne zistenom skutkovom stave, keď žalobcom nebolo relevantne tvrdené a dokazovaním zistené, či došlo aj k reálnemu ukráteniu veriteľa (veriteľov) práve z titulu uzavretej dohody o započítaní a v akom rozsahu, preto záver okresného súdu bol v tejto časti zhodnotený ako predčasný.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p. (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Zároveň ako dôvod dovolania uviedol, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Krajský súd mal nesprávne vec právne posúdiť a žalovanému odňať možnosť konať pred súdom, keď sa nevysporiadal vo svojom rozhodnutí s poukazom na ustanovenie § 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p. s druhým výrokom napadnutého rozsudku, ktorý nebol odvolaním dotknutý, avšak je závislým výrokom od rozhodnutia o napadnutom výroku. Bez právoplatného rozhodnutia o napadnutom výroku, ktorým by súd určil, že právny úkon Dohoda o započítaní zo dňa 23.02.2009 je neúčinný voči veriteľom úpadcu v konkurznom konaní vedenom pred Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 2K/26/2009, nemožno za žiadnych okolností požadovať plnenie vyplývajúce z takejto neúčinnosti právneho úkonu. Opomenutie uvedenej skutočnosti odvolacím súdom však spôsobuje právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku v druhej časti výroku, ako výroku závislého od výroku, ktorý doposiaľ nenadobudol právoplatnosť a ukladá tak žalovanému povinnosť plniť do konkurznej podstaty bez vyriešenia prejudiciálnej otázky neúčinnosti právneho úkonu voči veriteľom úpadcu v konkurznom konaní, od ktorej je samotné plnenie/neplnenie závislé. Z uvedeného dôvodu preto žiadal dovolací súd o odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že rozsudok okresného súdu č.k.10Cbi/10/2010-64 zo dňa 09.11.2012 v celom rozsahu zrušuje a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Ak dovolací súd napadnuté rozhodnutie nezmení, navrhuje, aby uznesenie krajského súdu č. k. 13CoKR/17/2014-140 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Žalobca sa k podanému dovolaniu vyjadril a uviedol, že postup krajského súdu bol v súlade s ustanoveniami § 207 ods. 2, 3 O. s. p. a nemožno súhlasiť s názorom žalovaného, že by mu týmto postupom bola odňatá možnosť konať pred súdom alebo že by súd vec nesprávne právne posúdil.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné odmietnuť.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 a § 238 O. s. p.

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O. s. p. a proti uzneseniu § 239 O. s. p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O. s. p. v znení do 31. decembra 2014 (dovolanie podané 19. decembra 2014).

9. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zmenil uznesenie odvolacieho súdu tak, že rozsudok okresného súdu zruší v celom rozsahu, teda z obsahu dovolania vyplýva, že dovolaním napadol ten výrok rozhodnutia, ktorým odvolací súd zastavil konanie v časti, v ktorej mu bola súdom prvej inštancie uložená povinnosť zaplatiť do konkurznej podstaty úpadcu sumu 32.311,47 Eur. V tejto časti nesmeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu so znakmi uvedenými v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Podané dovolanie teda v zmysle § 238 a § 239 O. s. p. nevyvolalo účinky, ktoré by do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

10. V danej veci by preto podané dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

11. Dovolateľ namietal odňatie možnosti pred súdom konať podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Odňatie možnosti konať pred súdom videl v nevysporiadaní sa odvolacieho súdu s ustanovením § 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p. vo vzťahu k druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý nebol odvolaním dotknutý, avšak je závislým výrokom od rozhodnutia o napadnutom výroku, čím mal zároveň odvolací súd vec nesprávne právne posúdiť.

12. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci strane realizáciu jej procesných oprávnení [v zmysle § 18 O. s. p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

13. Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že zastavením odvolacieho konania v časti, v ktorej svoje odvolanie vzal žalovaný späť, súd len reflektoval na dispozitívny úkon žalovaného, ktorý ako jediný disponoval podaným odvolaním. Pokiaľ teda odvolací súd vyhovel výslovnej žiadosti žalovaného zo dňa 15.07.2013, aby odvolacie konanie v uvedenej časti v zmysle § 207 ods. 3 O. s. p. zastavil, nemohol procesne žiadnym spôsobom znemožniť žalovanému realizáciu jeho procesných oprávnení a preto týmto postupom nemohlo dôjsť ani k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Zároveň dovolací súd nad rámec uvedeného dodáva, že žalovaným uvádzané ustanovenie § 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p. sa vzťahuje na prípady, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý. To však nie je uvedený prípad, nakoľko druhý výrok napadnutého rozsudku bol odvolaním napadnutý (odvolanie bolo podané proti rozhodnutiu v celku) a až do momentu, kým odvolací súd rozhodol o zastavení konania v tejto časti, bol aj tento výrok predmetom odvolacieho konania. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd rozhodol o späťvzati odvolania v tejto časti až samotným uznesením č. k. 13CoKR/17/2014-140 z 21. októbra 2014, neaplikovaním ustanovenia § 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p. odvolacím súdom nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom. Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že v prvom rade to bol žalovaný, ktorý v priebehu odvolacieho konania disponujúc svojim odvolaním vzal svoje odvolanie späť práve (a len) v časti týkajúcej sa povinnosti zaplatiť sumu 32.311,47 Eur do konkurznej podstaty úpadcu, pričom uvedený postup bol dobrovoľný a žalovaný zastúpený advokátom si musel byť vedomý, že sa týmto svojím postupom môže dostať aj do situácie, do akej sa napokon dostal.

14. Pokiaľ dovolateľ namieta nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia podľa obsahu dovolania namieta v podstate nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým strane sporu uskutočňovanie jemu patriacich procesných oprávnení (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/1367/2015, 3Cdo/89/2011, 3Cdo/145/2012, 3Cdo/158/2012, 3Cdo/648/2015, 1ECdo/10/2014). Ústavný súd Slovenskej republiky sa v náleze sp. zn. III. ÚS 551/2012 z 30. januára 2013 „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.". Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 2/2016, ktorého právna veta znie „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p."; obsah spisu však nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody. Odvolací súd sa jednak vyčerpávajúco venoval odôvodneniu svojho rozhodnutia v časti, v ktorej zrušil výrok súdu prvej inštancie o určení neúčinnosti právneho úkonu Dohoda o započítaní pohľadávok č. ZAP0006 zo dňa 23.02.2009 a zároveň primeraným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie v časti, v ktorej vyhovel podanému späťvzatiu odvolaniu voči výroku, ktorým prvoinštančný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť do konkurznej podstaty úpadcu PRESTAV Žilina s.r.o. sumu 32.311,47 Eur.

15. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014).

16. Dovolací súd vyššie uvedené dopĺňa odkazom na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípady nedostatku riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p." (viď sp. zn. IV. ÚS 196/2014).

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že v danej veci podané dovolanie, podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinnok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu. Najvyšší súd preto predmetné dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p.

18. Dovolací súd sa zaoberal aj návrhom dovolateľa o odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a dospel k záveru, že tento nie je dôvodný. Vzhľadom k tomu, že v danej veci neboli okolnosti, ktoré by opodstatňovali rozhodnutie o odklade vykonateľnosti, tento návrh nepovažoval dovolací súd za dôvodný, pričom v zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti o tom samostatne nerozhodoval.

19. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.